

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Železnice pa liberalizem.

(Konec iz št. 25.)

To pa potlej tudi ni čuda, če so ljudje v taciñ službah otrpnili. Družina jim je bila potrebna uredba, a samo dotlej, kjer in dokler je stregla njih potrebam, nič dalje. Žena, otroci so možem postali s časom v nadlego, ljubezen, zvestoba in skrb za nje pa so jim zato rade ginile. Na robe pa tudi žene in otroci niso, več Bog vé, kaj dale na moža ali očeta. Sod-nije in šole bi nam o tej reči lahko povedale veliko.

Uzrokov za te žalostni prikazni bode go-tovo več ali to vemo, da ni najmanjši uzrok v službi sami. Osebam, ki so pri železnicah v službah, je večkrat nemogoče, vselej pa jim je težko, da storé v nedeljo ali praznik dolžnost — kristijana. Se vé, da je za-nje, ki še jo storé pri vsem tem, le toliko boljše. Pri njih pa še tedaj tudi ne leži zato družinsko življenje v tolikem prahu.

Žal, da je taciñ družin čedalje manje šte-vilo, toda ali je drugače mogoče? Cvetlica vsah-ne, naj še stoji v najboljzi zemlji, če je solnce nič ne obsije ali le redko. Krščansko življenje pa je še po vrhu rahla cvetlica. Ako ga solnce očitne službe božje ne ogreva, zato pojema in s časom prejde do cela iz družine, z njim pa jemlje slovo tudi zvestoba, zadovoljnost, sreča.

Na vsak način je torej že nujna potreba, da se tudi osebam, ki so pri železnicah v službi, stori mogoče, naj se vdeležijo očitne službe božje. Ako je le kaj dobre volje, bode gotovo kje kako mogoče. Da bi liberalna gospoda ne bila železnic skorej povsodi dobila v roke, bilo bi se že s kraja pri njih tako vravnalo. Ta-krat bi ne bila v tem velika težava, sedaj pa priznamo tudi mi, da ima stvar svoje težave ali toliko sodimo, da se še dajo odpraviti, ne da trpé železnice za to posebne škode.

Počitek o nedeljah in (vsaj po duhu po-stave) tudi o praznikih, ima sedaj za-se besedo cesarske postave. Ako se ona raztegne še na

železnice, postane lahko ob enem tudi pri teh nekaj bolje. Prav iz srca smo tedaj bili veseli, ko smo brali, da je g. M. Vošnjak, poslanec Celjske skupine kmečkih volilcev, že enako mi-sel izprožil v št. zboru.

Kar se sice železnic, bile so njegove be-sede, rad bi se omenil ene stvari; nje pa se dotaknem sicer le z necim strahom, kajti v ugo-vorih, ki jih utegnem čuti, je vsekako nekaj resnice, ali jaz mislim, da mora tudi vprašanje, ki ga imam sedaj v misli, priti na zadnje ven-dar le v razpravo. Nedeljski počitek mora tudi onim, ki so pri železnicah v službi, prinesiti nekaj koristi. Nobena služba na svetu bi djal, ne tirja toliko truda ter nalaga toliko odgo-vornosti, kakor služba pri železnicah, toda nik-jer nima človek tako malo počitka, kakor prav pri železnicah.

Kako si mislim jaz, da se naj izpelje počitek o nedeljah in praznikih pri železnicah, to še vam naj pojasnim v malih besedah. Jaz mislim, naj se ta počitek raztegne le na blago, samo na prevažanje blaga. Naj prepové po-stava, da se blago ne prevaža v taciñ dneih in osebe, ki so sicer za to delo, že dobodo s tem nekaj počitka. Priporočal bi tedaj, naj bi o nedeljah in praznikih tovorni vlaki ne vozili in naj bi ob enem prenehal vsak posel z blagom.

Veliko bi to sicer ne bilo, toda „nekaj je bolje, ko nikaj.“ Nismo brali, da bi se bila vlada ali pa kateri drug poslanec te misli na-šega poslanca poprijel, ali tudi ugovarjal ji ni nihče in torej upamo, da še pride pozneje ke-daj v razpravo ter postane iz nje prej ali slej resnica in se še raztegne na druge dele slu-žeb pri železnicah.

Država ima sedaj nekaj železnic v svojih rokah; na njih lahko poskusi tak red, ki bi ugajal železnicam pa tudi osebam, ki so na njih v službi. Ostale železnice bodo pa poz-neje ali same rade tak red vpeljale ali jih bode pa postava na to pripravila. Da se pa kaj iz-godi v tem, za to je že velika sila.

Hiša zdravilnica podporne družbe duhovnikov.

Na Dobrni meseca julija 1887.

O svojem času so duhovniki naše škofije ustanovili posebno društvo v podporo tistim svojim duhovnim sobratom, kateri so vsled onemoglosti izstopili iz službe dušno-pastirske. Ako je pa kateri izmed „nedosluženih“ duhovnikov prišel v zadrego vsled bolezni, ali kakor že bodi, ni dobil priložnosti, da bi kje zaupljivo potrkal za podporo. Ta neprilika je bila vzrok, da se je pred 13 letmi namesto imenovanega društva napravila nova „Družba duhovnikov Lavantinske škofije“.

Zdaj ob času potrebe lahko vsaki duhovnik, ako je pač ud družbe, dobi pomoči, čeravno ne veliko, vendar-le nekaj, kakor ravno družbene razmere dopuščajo. Pristop v družbo je prostovoljen. Kdor pristopi, mora najdalje v petih letih pristopnine ali ustavnine plačati 50 gld., razven tega vsako leto vsaj po 1 gld. prilagati in društvena pravila še zahtevajo, da se vsaki družbenik zaveže, v svoji oporoki ali testamentu, kolikor toliko družbi sporočiti. Na podlagi tega je bilo že mogoče, da se je n. pr. lani razdelilo 2080 gld., ta znesek je dobilo 34 udov in sicer 8 po 100 gld., 2 po 80 gld., 4 po 70 gld., jeden 60 gld., 4 po 50 gld., 5 po 40 gld., jeden le 20 gld. Vseh družbenikov je, kakor se vidi iz nedavno udom razposlanega računa, koncem leta 1886 bilo 271. V najnovejšem času je „Družba“ dobila tudi lastno hišo. Velč. g. knezoškofji svetovalec in dekan Gajšek je namreč bil v topliškeji dolinici na Dobrni kupil zemljišče, to je poklonil družbi in ob enem predlagal, naj bi ista tukaj postavila poslopje, kjer bi družbeniki, katerim zdravniki priporočajo toplice in počitek, našli streho brezplačno. Predlog se je odobril. In dne 20. aprila 1885 zjutraj so začeli kopati prostor za zid, ob poludne pa, ko je bil vtihnul zvon, je g. dekan blagoslovil temeljni kamen v pričo več duhovnikov in okoličanov. Sedaj je hiša-zdravilnica popolnem dodelana in pripravna za stanovanje; ima kapelico, deset prostornih sob z dvema balkonom, kuhinjo s potrebnimi shrambami. —

Poslopje so letos dne 19. junija blagoslovili prevz. in mil. gosp. knez in škof ob priliki, ko so v našej fari delili zakrament sv. firme. Pripeljali so se že prejšnjega dne proti večeru in smo jih po možnosti slovesno vzprejeli pri slavoloku na trgu pred šolskim poslopjem. Ko se je bil stisnil mrak, je visokemu gostu ovokrajna godba zasvirala podoknico, na nasprotnem griču pokali so topiči, temo je podil svetel in vsled mirnega zraka posebno krasen kres. Pozneje so pod vodstvom novograjškega oskrbnika, g. Kosa švigale raznovrstne rakete in bliščala je bengalična razsvetljava.

Konečno še smo poslušali prijetno-doneče glasove možkega zbora pevcev. Ta redka prikazen je bila topličarjev privabila v obližje visokemu gostu.

Bodi še omenjeno, da je k blagoslavljanju nove hiše zdravilnice prišel tudi načelnik „podporne družbe“, namreč prečast. gosp. kanonik Kosar. Ta so blagovoljno prevzeli skrb, da so sledečega jutra, bila je nedelja, pri prvem sv. opravilu pridigali. Drugo službo Božjo so pa blagovoljili opravljati Njih prevz. knez in škof, ki so potem podelili še zakrament sv. firme 399 otrokom. A popoldne po večernicah so visokoisti račili slovesno blagosloviti lično poslopje in hišno kapelico. Navzoči je zraven Njih prevzvišenosti bilo 17 duhovnikov in veliko občinstva od raznih krajev, med temi tudi p. n. gosp. dr. Netolička, c. kr. okrajni glavar iz Celja.

Sklepoma bodi pristavljeno še to: Zidarско delo je opravljal g. Grein, tisti, ki je ono leto postavil farno cerkev v Grižah; mizariski opravki hvalijo g. Škofjek-Miheljaka, a ključarsko je oskrboval g. Lorber Žalski. V svojih strokah so skušnjo prav dobro prestali tudi gg.: vrli ličilec Kolšek Vojniški, slikar Grudnik, pečar Dolar, tapecirar Kačnik, tesar Kos, mizar Preložnik, zidar Krajnc in v obče vsi, ki so naj že več ali manje sodelovali. A vse strani je s svojimi izvrstnimi nasveti podpiral skušeni g. Pintar Brezljanov. Celo stavbo pa je vodil ter nadzoroval gospod dekan sam. Da je on v tej stroki veččak, je spričal med ostalim že pred nekaterimi letmi, ko je bil postavil lično vilo, ki je danes lastnina nekemu profesorju; a tudi novo poslopje društveno mu dela vso čast, ker se isto dopada vsakemu strokovnjaku, ki ga je ogledoval, občudujejo razmeroma nizke stroške in pa, ker je kot spreten voditelj znal porabiti vsaki prostorček. In „družba duhovnikov Lavantinske škofije“ sme biti zadovoljna z lepo opravljeno hišo zdravilnico.

Gospodarske stvari.

Lasnice ali trihine.

(Konec.)

Kako pa pridejo trihine v svinjski želodec? Učenjaki razjasnili so nam tudi to prasanje. Najpoprej prepričali so se opazovalci, da se svinja lahko okuži z odpadki od trihinoznih svinj, pa kljub temu iskali so še druge vzroke, ter so jih tudi našli. Začeli so namreč trihine iskati pri različnih drugih živalih in pokazalo se je, da so od te golazni okuženi izlasti lisjaki, dihuri, krti, mačke in miši, a v največem številu podgane. Nek strokovjak preiskoval je 705 podgan iz 29 raznih krajev Avstrije, Saksonske, Bavarske in Virtemberške in

Dopisi.

Od sv. Ilja v Slov. goricah. (Marsikaj.)

Predzadnjo nedeljo popoldne po sedmi uri drdral je dvorni vlak s presvitlim cesarjem Fran Josipom I. skoz našo faro. Št. Iljčanje smo sklenili dobrega vladarja Habsburške hiše dostojno pozdraviti. Zbralo se je na postaji s šolarji do 400 ljudstva. Brž ko se je vlak prikazal, zadonelo je iz vseh grl gromoviti „živio“. Prišli so tudi trije „šulvereinovci“, ti pa so le od daleč gledali in se kisló držali, ker so po tem nesrečnem „živio“-klicu hudi „bauchzwicken“ dobili. Št. Iljčanje smo pa jim zopet s tem dali vedeti, da tukaj živi narod slovenski, kateri hoče vsikdar in vselej trdno stati za „vero, dom in cesarja“. Naj bodo oni v tem prepričani, da tukaj na meji prebiva ljudstvo, ki ljubi in spoštuje zemljo slovensko, ljudstvo, ki se bode borilo za pravice svoje in svoj mili materni jezik, ljudstvo, ki nosi vselej zvesto srčó domovini in cesarju, ki se hoče vrednega storiti prelepega izreka: „Hrast se omaja — ali hrib zvestobe Slovencev ne gane“. Našega presvitlega cesarja pa nam Bog ohrani v prid in blagor Avstrije še mnogo let! Ker je že „Slov. Gospodar“ v zadnji številki nekaj omenil o „šulvereinskem zborovanju na Petrovo v Strihovcu“, hočem še jaz povedati, kaj da so tisti „dedje“ sklenili. Hočejo namreč napraviti „šulvereinsko šolo“ na njegove stroške. Ker pa že zdaj vidijo, da jim ne bode mogoče veliko dece v to šolo zvabiti, da pa vendar šola ali klopi ne bodo prazne, sklenili so bojda pokupiti od kmetic po fari vse tiste „tatermane“ ali slamnate dede in strašila, katere so one imele po ogradih, da so jim ptiče od repnega semena odganjali in s temi namislijo potem klopi svoje šole napolniti. Ako bode kaj kruha iz te nemčurske moke, in kako slovesen „einzug“ v novo šolo bodo imeli ti ljudje, bodem drugokrat povedal. Žetev se je pri nas pričela. Ječmeni in sploh vsa ozimina jo lepa in že tudi dozoreva. Koruze so lepe, ali slednje dni jih že suša trpinči, ker že tri tjedne nismo imeli več zadostnega deža. Sadja letos ne bode kaj. Sliv nekaj, jabelk celo malo. Tem boljše je letos po vinogradih. Za nje ugodno vreme pospešuje cvetenje in rast. Ako nam letos toča prizanese, katere nas obvaruj ljubi Bog, bomo dobili vina, da že dvajset let ne toliko. To bode nam ravno prav, ker jabolčnice letos ne bode. Seno smo letos lahko spravili, ker smo imeli celi čas ugodno vreme. Prirastlo ga je toliko, da že dolgo ne toliko. Vendar bode pa za otavo slabo hodilo, ako nam ljubi Bog v kratkem času dežja ne pošlje.

Iz Ljubnega v Savinjski dolini. (Od c. k. r. pošte.) Veselje mora pravega Slovenca navdajati, ako vidi, kako se vrata ravnoprav-

našel je 8.3 postotkov trihonoznih; od teh vjelo se je po dvoriščih konjedercev 22.1 postotkov, po klanicah 2.3 in po drugih prostorijah 0.3 postotkov. — Dobro vemo, da svinja rada po-grabi in pohrusta vse, kar najde in da se jej tudi podgana ne studi, ako jo slučajno vlovi, jasno je torej, da je temu, da se trihine zatrosijo v svinjski želodec, kriv navadno lov na podgane. Omenili smo, da se je našlo po dvoriščih konjedercev in po klanicah največ od trihin okuženih podgan, iz tega tudi lahko uganemo, kako pridejo svinje do te škodljive golazni. Malo nam je mar za podgane, naj si bodo uže okužene, ali ne, no nekaj se pa vendar mora storiti, ako si hočemo ohraniti neškodljivo svinjsko meso; mi torej v tem pogledu ne bi mogli svetovati nič boljšega, nego da se napové bezobzirní boj vsem podganam, — če bi te ostudne goste povsod preganjali in brez pardona davili, menda bi se jih polagoma ipak znebili.

Čudno je zares, da človek, ako zboli od trihin, občuti po celem telesu velike bolečine in da je z boleznijo združena tudi mrzlica, pri živalih se pa ne more opaziti nikaka niti najmanjša sprememba. izlasti svinjam in podganam trihine kar nič ne nagajajo, zato se pri njih dokler so žive še ne more spoznati, da so okužene. V nekem mestu na Nemškem z 2000 prebivalci zbolelo je na trihinozi v enem letu 337 oseb, od katerih je skoro polovica umrla. Proti tej bolezni se do današnjega dne še ni moglo najti nobeno zdravilo, zatorej proti njej druge pomoči ni, nego vsestransko na to gledati, da se še bolj ne razširi. Za svinje priporočamo kot najboljši pripomoček proti trihinam, prostorne, čiste svinjake. Ni dobro, da se svinje vlačijo po cele dni po kalužah in gnojnicah, ampak morajo biti v svinjaku zaprte, ako nemamo za nje prikladnih pašnikov. Gledé hrane najbolje kaže, da se pitajo svinje z rastlinskimi pridelki, odpadki mesa, če se jim uže dajejo, morajo biti dobro kuhani. Miši in podgane morajo se od svinjakov odvracati in ako je mogoče uničiti. — Za ljudi pa priporočamo kot najboljše sredstvo proti trihinozi, da ne jedó suhega sirovega svinjskega mesa, ampak kuhano ali pečeno. Pri vsem tem so pa seveda dolžne gosposke, da pazljivo gledajo na to, da se strogo izpolnjujejo naredbe gledé pregledavanja mesa. Pač izda tudi to le malo, ako ne gledamo sami na snago ter ne odvracamo tako sami od sebe in naše živine nevarnih reči.

Sejmovi. Dne 16. julija v Dobju. Dne 18. julija pri sv. Barbari poleg Konjic, na Muti, pri sv. Filipu blizo Kozjega in na Valeu. Dne 20. julija v Arvežu, pri sv. Marjeti na Drav. polju, pri sv. Marjeti na Pesnici in v Vitanju. Dne 21. julija v Bučah.

nosti našemu milemu slovenskemu jeziku polagoma odpirajo, in to celó na visokih mestih. Tako se n. pr. v „Gospodarstvenej prilogi“, 26. števil. „Slovenskega Gospodarja“ t. l. v dopisu iz Maribora čita, kako je visoki c. kr. poštno hranilnični urad na Dunaji odpoved neke svote na slovenskem obrazcu pisano, tudi v čistej slovenščini rešil. Človek bi mislil, ako se veljava našega jezika tam in drugodi priznava, da se bo isti jezik še posebno na domačih slovenskih tleh spoštoval, in kot domač tudi brez vseh ovir rabil. — A temu ni tako! Naslednji obžalovanja vredni slučaj te bo v tem prepričal. Dne 22. junija t. l. odposlala se je namreč od tukaj v Vojnik pod naslovom: „Š., k., Vojnik, pošta Vitanje“, brzojavka v slovenskem jeziku. Kakor razvidno, bil je naslov določno označen, in posebej še določilo: „pošta Vitanje“ pravilno rečeno, da se ima brzojavka s pošto na določeno ji mesto odposlati. Toraj se gledé redne izročitve imenovane brzojavke ni bilo najmanjšega spotikljeja nadejati. Na veliko začudenje pa se je od g. naslovljenca poročalo, da mu je ova še jako popačena brzojavka s potom došla; kajti c. kr. brzojavni urad v Vojniku odposlal jo je vkljub tolike določnosti, vendar le — s potom, kateremu se je 1 gld. 86 kr. potnine plačati moralo. Ker je več udeležencev dotične brzojavke radi tolike nerednosti pri vročitvi ove depeše svojo nevoljo izražalo, ter se tukajšnji slavni c. kr. brzojavni urad, katerega gđ. opraviteljica je izročeno ji slovensko brzojavko točno in po vsem pravilno oddala, prizadetega čutil, je slednji urad onemu v Vojniku blagovoljno pojasnil, kako da bi se ista namenjena depeša praviloma naslovljencu odposlati morala, in to tem ložje, ker ni bila v nikakem tujem jeziku sestavljena, in tedaj razvidno tudi nikake nujne vsebine. A glejte, in čuditi se čudnim uzrokom, s katerimi se c. kr. poštni in brzojavni urad v Vojniku v svojem odgovoru na ravno navedeno pojasnilo opravičuje! Med drugim namreč pravi: „da za podpisano je slovenski jezik vsakako tuj jezik, ker ga ona ni zmožna, tedaj tudi ni zamogla vedeti, je-li vsebina dne 22. junija tje došla brzojavke nujna ali ne;“ in dalje. čujte! „da tukajšnji c. kr. brzojavni urad bi pač pomisliti moral, da ni vsak „slovenskega jezika“ zmožen, in bi odposlatelja lahko opozoril, da dve besedi v nemškem jeziku, namreč: „Post Weitenstein“ na naslovu pisani, pomoto lahko zaprečite“. Da je to celó ničevó opravičenje, kaže se pač prejasno. — Tako slavni c. kr. poštni in brzojavni urad v Vojniku! „Ja moj Bog, kje je pa tisti Vojnik?“ prášal se je že osupnjen marsikateri čitalj teh vrstic, „morebiti je kje na Turskem?“ Ne, ampak prav tu pri nas na slovenskih tleh je oni Vojnik, kjer se hoče naša mila slovenščina za tuj jezik imeti!

Vsiljuje se mi vprašanje: Kako je vendar to, da je c. kr. poštni in brzojavni urad v Vojniku, katerega opraviteljica slovenski ne zna, ali pa bom znabiti bolje zadel, če mislim, da znati neče, da je vendar-le razumel, kaj je — Vitanje — in kje je, da je vedel brzojavko s potom tje, a ne kam drugam poslati, dasiravno ni bilo po njegovem menjenju še potrebnih dveh nemških besedi na naslovu, na podlagi, katerih še le bi se zamogla nepravilno završena vročba brzojavke odstraniti? Zdelo se mi je potrebno, svetu s tem slučajem odkriti, kako se na domačih slovenskih tleh slovenščina še vedno na stran poriva; a tudi zato, da se bo slovensko občinstvo pri c. kr. brzojavu v Vojniku ravnati vedelo, in da gre tam še vedno vse — na „tajč“. Želeti je toraj, naj bi visoko c. kr. poštno in brzojavno ravnanje pri nastavljenju poštnega, oziroma brzojavnega osobja po Slovenskem tudi na popolno znanje slovenščine dotičnih ozir jemalo, da se jednake napake ne bodo več ponavljale.

Iz Braslovč. (Odziv in hvala.) Gosp. Vakaj je v št. 26 „Slov. Gospod.“ blago misel sprožil, naj bi predvečer naših blagovestnikov, sv. Cirilu in Metodu kresove žgali. Na njegov opomin smo tudi pri nas dva kresova naredili; pa žal, zastonj se je oko oziralo po Savinjski dolini in njenih gričih, da še katerega vidi. Želeti bi bilo, da bi prihodnjič vsi slovenski listi to stvar priporočali, in poprej ne odjenjali, dokler se ne vpelja ta preblaga ideja v navado. Nikoli ne smemo pozabiti, da sta ona naša največa dobrotnika in ju, kolikor je moč, dostojno počastiti. Kajti sv. brata Ciril in Metod že to prvič zaslužita kot začetnika slovanske književnosti, in drugič ker sta našemu narodu luč sv. vere prižgala. Vsi zavedni slovenski fantje, posebno ki po gorah in gričih stanujete, ne pozabite, ko prihodnje leto pride večer dne 4. julija, da kresove zažgete ter da je drugi dan največi slovanski praznik in da moramo sveta brata naša največa dobrotnika visoko čestiti in ju prositi, da bi bila kakor nekdanj, tako tudi sedaj zaščitnika naše sv. vere in narodnosti. Živi, živi duh krščansko-slovenski, bodi živ na veke!

Kmetič.

Iz Celja. (Katoliškemu podpornemu društvu v Celji) za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester so darovali, oziroma letnino odrajtali p. n. č. gg.: 10 gld. Prem. gosp. knez in škof Jakob Maksimilijan; Marčnik a conto Vrečkovega volila. 6 gld.: Novak Ana, posestnica. 5 gld.: Detiček J., c. kr. notar v Gornjem gradu; Bratanič Jožef, župnik v Vitanju. 4 gld.: Vanič in Jerman, trgovca v Celji. 2 gld.: Beck Emilija, Beck Herzinija v Plevni, Chiba, pos. v Celji, Cypl gospa in pos. v Celji, Hecht, gospa in pos. v Celji, Jazbec Rozalija, Kameroner, pos. v Celji, Kladnik Apolonija, Korošec Terezija,

Kramberger Lovrenc, kaplan pri sv. Križu, Greischl, gospa, Perc Andrej, notar-uradnik v Celji, Sima gospa, Seiler gospa in pos. v Celji. Ulčnik Jožef, župnik v St. Jederti, Wokaun, gospa in posestnica v Celji, Zangger, gospa v Celji. Bog plati vsem!

Iz Zgornje Polskave. (Pogreb.) Pretečeno soboto bil je za faro „Gornja Poljskava“ jako žalosten dan. Pokopali so namreč prerano umrlega, velezaslužnega, umirovljenega nadučitelja, g. Blaža Veranič. Pokojni je celih 47 let neumorno podučeval mladino, ter si nabral veliko zaslug. Zadnjih 30 let bil je vedno na Poljskavi, tako, da so vsi mlajši farmani bili njegovi učenci. Bil je kot kristijan, učitelj in narodnjak posnemanja vreden. Bodi mu zemljica lahka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so se tudi nazaj gredoč iz Pulja na nekaterih postajah nekaj minut pomudili, tako tudi v Mariboru. Tu so govorili z Njih ekselencijo mil. knezoškofom, potem s c. kr. okr. glavarjem, mestnim županom, tje gredoč pa tudi z županom sv. Petra pri Mariboru, g. J. Flucher-jem. — Grof Taaffe je liberalnim Nemcem uganjka. Da nima liberalnih misli ter da ne čuti nemški, to so mu sicer doslej radi očitali, pa niso imeli uzroka za to. Sedaj ga vabijo že na lehkí poti v svojo vrsto, češ, naj odpusti le par ministrov, barona Pražaka pa Dunajevskega, pa bode vse dobro. No grof ni mož, da sede na te limanice, one so že skoro več, kakor vidne. — Na Muri v Gradcu že stojita dva parnika, ljudje pa ne kažejo veliko veselja do njiju. — Z vseučilišča v Gradcu so izgnali 4 dijake, ker so se preradi — topli. Dvoboj je pač le pretep v drugi obliki. Bukve, ne pa sablja se podaja dijaku. — God sv. bratov Cirila in Metoda so v Celovcu lepo obhajali v cerkvi sv. Duha. Bila je slov. služba božja in ljudstva se je kar trlo pri njej. — Priprava za zlato mešo prof. Einspielerja so vzeli imenitni slov. možje že v svoje roke in bode dne 21. avgusta lepo praznovanje slovenskih Korošcev. — Čehi pridejo v mesecu avgusta v Ljubljani in gredo tudi v Postojino, ogledat si ondašnje slovite jame. Poseben odbor dela ondi priprave za lep vzprejem bratov Čehov. — Zadnjo nedeljo je bilo slov. blagoslavljanje zastave, ki si jo je delalsko društva v Ljubljani „Slavec“, oskrbelo. Veselica je bila večer in to po vsem velikanska. Društvo ima veliko prijateljev v mestu in po vsej deželi. — V Podgori na Primorju osnujò slov. rodoljubi otroški vrt za slov. otroke. Tako se omeji delo ital. društva „pro patria“, ki preži, ker ni dovolje laških otrok, na slovenske. — Železnica Trst-Hrpelje je odprta, slovesnosti se je vdele-

žil tudi trgovinski minister, marquis Bacquehem. — V Pulju so slavnosti h koncu, a v srcih prebivalcev ostanejo ti dnevi veselja gotovo dolgo, priča so bili pač ljubezni prebivalcev do svitlega cesarja in njegove prevzv. rodbine. — V Zagrebu je kr. sodnija obsodila list „Sloboda“ na 450 gld. izgube v kaveiji in urednike Milošević še po vrhu na izgubo 100 gld. — to pa vse zavoljo poročila o neki seji hrv. sabora l. 1885. — Ogerska vlada misli sedaj resno na to, da razširi rečišče Donavi pri „Železnih vratih“, tam ji je namreč sila ozko rečišče in je torej nevarno ladijam. — Cesarjevič Rudolf je sedaj v Bukovini, tudi tam, kakor doslej v Galiciji, je vsled tega veliko veselje.

Vunanje države. V Bolgariji imajo sedaj kneza, to se pravi, veliko sobranje je izvolilo princa Ferdinanda Coburškega in ta, kakor kaže, vzprejme izvolitev. Deputacija 10 bolg. veljakov se je že k njemu podalo, naj mu voljo naroda naznani, ali kaj rekó vlade na to? Ruska in bojda tudi francoska ste odločno zoper njo, o drugih pa se ne zna, kaj je njih menjenje. Vsekako se bliža odločilna ura. Ob enem ima Bolgarija tudi novo ministerstvo, za sedaj nima veliko pomena, vse pride na to, ali že dojde princ Ferdinand skoro v Bolgarijo ali pa počaka, dokler se izvé menjenje velicah vlad. — Srbski kralj, Milan, se je vrnil domov in pravi se, da ostane slej, kakor prej Srbija dobra soseda Avstrije. Minister Ristič odpušča pridno uradnike, ki so mu neljubi. Ali dela tako samo za volje tega ali pa v resnici za voljo njih krivic, reče se težko. — Črnogorski knez je že tudi doma v Cetinju, kakor se kaže, bode ga treba doma vsled bolg. homatij. — Ruski vojni minister napravi 5 velicah vojnih založišč ob zapadnih mejah Rusije. — General Bogdanović je prišel pri carju v zamero, ker se je skrivaj dogovarjal s prejšnjim francoskim ministrom vojne, generalom Boulangerom. — Cesar Viljem pride kmalu v Gostinjske toplice ter se snide z našim svitlim cesarjem — vse, kakor prejšnja leta. — Na Bavarskem postane menda v malem času sedanji vladar, princ Luitpold, kralj, kajti kralj Oton gotovo ne ozdravi in kdor ima oblast v rokah, imej še ime! — Belgijska zbornica razpravlja novo vojaško postavo, odkupovanje se odpravi, duhovnikom in učiteljem pa ne bode treba v orožje. Oboje je pametno. — Angleška zbornica je vzprejela celo Irsko postavo. Ako se izpelje, kakoršnja je, gorje irskim katoličanom! — Med Anglijo in Italijo je bojda neka pogodba za voljo Egipta in v obče za voljo Afrike. Ako je to resnica, pa je pogodba gotovo vredna strahopetnih Italijanov in kramarskih Angličanov. — Prejšnji vojni minister, general Boulanger, dela novemu francoskemu ministerstvu preglavice. Poslalo ga je za vojaškega poveljnika v Clermont-Ferrand a

ljudstvo je vsled tega sila nevoljno, ter je generala siloma veliko ljudi iz Pariza spremilo. — V Italiji se prikazuje zopet kolera. Po mestih se snuje nova katoliška stranka, njej hodi za to, da se spravi kralj s sv. Očetom. Misel je dobra, toda ni še veliko upanja, da se izpelje, kajti Italija je polna skrivnih in očitnih družtev, katerim je kakor papež, tako tudi kralj — trn v peti. Na otoku Kreta so še vedno stare razprtije. Sedaj jih posebni komisar preiskuje, ali on je turek, težko tedaj, da pomore kristijanom do pravice.

Za poduk in kratek čas.

Peyramale, bivši lurški župnik.

(Dalje.)

Kot vojaškemu kaplanu mu je bila prosta pot v vojašnico ali kosarno. Ako je o katerem vojaku — dragonarju, huzarju ali pešču izvedel, da ni na pravi stezi, precej je šel s svojo pastirsko palico za njim in ga je na pravi pot zavrnil. Pastirsko palico pa je zval svojo vpognjeno gorjačo, enako tistej, s katero slikarji pastirja in očaka Jakoba malajo.

Peraymale je mislil, da ni bolj pripravnega torišča za-nje, kakor je vojaška bolnišnica, toda motil se je. Človek obrača, a Bog obrne: Gospod je našega župnika za drugi kraj odločil. L. 1854 je bila izpraznjena mestna župnija v malem mestu v pyrenejskem gorovju. Neznatno in majhno mestice so zvali Lourdes (Lurd). Preden pa dalje o Lurdu in o njegovem novem župniku govorimo, pa se v duhu prestavimo v starodavni Rim in pogledimo, kaj se je v tem letu tam godilo.

Zadnje dni novembra leta 1854 je gledal celi katoliški svet v Rim, kjer je bilo 120 škofov iz vseh narodov okoli sv. očeta Pija IX. zbranih. Svečano so škofje z nova terjali od papeža, da proglasijo nauk o brezmadežnem spočetju Marijinem za verski člen. Ravno v tem času, kar je gotovo znamenito, je škof tarbeski za mestno župnijo Lurško ministru bogočastja priporočal našega gospoda Peyramaleja. V petek 8. dec. potem je slovesno razglasil papež sredi kardinalov, očakov, nadškofov, škofov, duhovnikov in sred brezbrojnega ljudstva ovi verski člen. In prav tisti čas, t. j. 6. dec. je bil Peyramale od ministra za župnika potrjen, in pismo, v katerem je bil imenovan za lurško župnijo je od 9. dec. 1854.

Nekaj posebnega res! Ravno tistega časa, v katerem je apostolska stolica razglasila Marijino brezmadežno spočetje, je previdnost božja tudi že izbrala apostola za Marijine namene, gorečega duhovnika, kateri bode na čast Marijinega čistega spočetja sezidal tempelj na masabielski steni.

Jako težko se je Peyramale ločil od svojih ljubih vojakov. Toda duhovnik, kateri mora zapustiti očeta in mater, mora tudi zapustiti ljube svoje ovce, če ga višji pastir inam kliče, in mora vreči mrežo na tistem kraju, kamor ga škof pokličejo, in če vboga, je tudi gotovo, da ne bode zastoj lovil, ampak da bode obilno zajel, toliko, da se bodo mreže kar trgale. Kdor pa na svojo roko in po svoji glavi pastiruje, ali je čuda, da lovi in lovi in nič ne vlovi?

Gospod Peyramale je bil na novega leta den 1. 1855 na svoji novi fari umeščen; bil je takrat 44 let star. On je obiskal vse rodbine in vsako hišo in hišico svoje fare, in potem tudi vse župnije tega goratega in skalnatega okraja, ker je bil ob enem tudi dekan, in komaj je minilo nekaj mesecev, pa se je bil vsem in povsodi prikupil. (Dalje prih.)

Smešnica 28. „Kaj si nam prinesla, sosed?“ — „Slišala sem, da je vam otrok umrl. Dajte mi, sosed, zdravila, če mu jih je kaj ostalo, kajti sedaj je tudi meni otrok vzbolel.“ — „Iz srca rad. sosed, če misliš, da bi mu kaj pomagalo.“ — „Kaj pa ne, saj je pri vašem pomagalo.“

Razne stvari.

(Visoki gost.) V ponedeljek so Njih ekscelencija mil. knez in škof dobili v gostje ap. vikarja msg. dr. Sogaro, škofa v Chartumu. V družbi tega škofa je njih dvorni kaplan, mlad zamorec in pa č. g. A. Dichtl.

(„Zveza slov. posojilnic“) ima letos občni zbor v Mariboru in sicer prihodnjo soboto dne 23. julija t. l. (ne 16. t. m.) popoldne ob 3. uri v prostorih mariborske posojilnice.

(Okr. volitve.) Veleposestvo v Ptujskem okraju je pri zadnji volitvi oddalo 118 glasov za može, kakor smo jih mi priporočali, 99 pa jih je še z nemškutarji vleklo — ploh. Slava našim vrlim volilcem!

(Slov. šolsko društvo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Zidani most, ima dne 17. t. m. v Potočinovi gostilnici svoj redni letni zbor. Na dnevnem redu je tudi volitev dveh odposlancev h glavni skupščini v Trst in prosta zabava. Začetek je ob 6. uri popoldan. K prav obilni udeležbi vabi: odbor.

(„Beseda.“) Šmarijska-Slatinska podružnica sv. Cirila in Metoda ima dne 17. julija ob 6. uri zvečer v dvorani g. Jagodiča v Šmarju veliko „besedo“. Vzpored šteje 15 točk petja in godbe. Petje bo Slatinsko, godba pa Šmarijska. Čisti dohodek pripade družbi sv. Cirila in Metoda.

(Izločitev.) Občini Golobinjek in Platinina, doslej v Kozjanskem okraju, sklenili ste se s Sevniskim okrajem. Zveza s Sevnico je zanj velika ležja, kakor pa s Kozjim.

(Okr. odbor.) V novovoljenem okrajnem zastopu Ormoškem bili so v seji dne 2. t. m. izvoljeni: notar dr. Geršak, načelnikom, dekan Schwinger, namestnikom. dr. Žižek, Iv. Kočev, Maks Robič, Martin Ivanuša in F. Meško za odbornike.

(Požarna bramba.) V Središču se je osnovala prostovoljna požarna bramba, komanda bo slovenska. Tako je prav.

(Požar.) V Polenci pri Šmariju so imeli dne 3. julija velik ogenj ter je sedmero poslopij do tal pogorelo. Zgorelo je tudi nekaj živine. Krivo požara je bilo neprevidno ravnanje z ognjem.

(Strela.) Dne 4. julija se je v Postojini in obližji kmalu popoldne ulila ploha ter je ljudi po travnikih silila poiskati si, kjer koli, zavetja. Na necem travniku v Lokah je 5 ljudi stopilo pod navadno marelo, a v tem zablisne in strela vdari v marelo, vendar pa le omami ljudi. Eno dekle pa bo vendar-le ob roko, kajti hudo jo je obžgalo.

(Bela žena.) V petek dne 8. julija je umrl v Celju g. J. Rakusch, tiskar in lastnik „Deutsche Wacht“.

(Iz Save.) B. Smole, hlapec lončarja Fr. Stanteja v Št. Juriju pri Celju, je bil dne 27. junija padel po noči v Savo. Njegovo truplo pa so še le v unem tednu našli pri Ratečah.

(Neverjetno.) V Bistrico na Koroškem je uno nedeljo g. K. Ghon, drž. poslanec za Velikovsko skupino kmečkih volilcev, sklical zbor svojih volilcev in le-ti so mu bojda — iz večine Slovenci (?) — izrekli svoje popolno zupanje.

(Šulvereinske šole.) V Strajivesi na Koroškem imajo dne 12. junija cerkv. prošenje ali žegnanje. Letos pa je bilo ta den ondi čisto kaj posebnega. Ob 2. uri popoldne, ko so bile v cerkvi večernice, začeli so šolarji in šolarice kacij 50 stopinj od cerkve v neki hiši — ples. Solo na Vratah ima šulverein v svojem varstvu.

(Slov. otroški vrt) Družba sv. Cirila in Metoda vzdržuje v Celju pri č. šolskih sestrah otroški vrt za slov. otroke. Škofijski nadzornik mu je č. g. Jožef Žičkar, vikar v Celju.

(Premeščenje.) G. Josef Rudel, c. kr. notar v Marenbergu, poda se na Gornje Štajersko v Fehring. Mož ni bil v Marenbergu na srečo ne sebi, ne prebivalcem.

(Izvažanje konj.) Za konjerejce sitna prepoved, konj izvažati čez meje cesarstva, prekliče se k malu, vendar pa se bodo le nekateri kraji določili, na katerih se bodo smeli konji izvažati.

(Uboj.) Fr. Oniča, delalca v premogovih jamah v Trbovljah, je v torek dne 12. julija. tovariš tako nesrečno udaril, da ga je pri priči ubil. Poleno pač ni igrača.

(Duh. spremembe.) Č. g. Jožef Ulčnik, župnik pri sv. Jederti nad Laškim, dobil je župnijo v Razborju, č. g. Matija Frece, provizor v Podgorju, pa v Belih vodah. Na novo stopijo v službo ti-le č. gg.: Jožef Pečnik v Gornjem gradu, Jožef Čížek v Starem trgu, Martin Ulčnik v Lučah in France Simonič v Negovi. Č. g. Janez Wolf, doslej kaplan v Gorenjem gradu pride za kaplana k sv. Andreju v Leskovcu.

Loterijne številke:

V Gradcu 9. julija 1887:	76, 90, 58, 44, 13
Na Dunaju „ „	78, 2, 44, 40, 15

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tuchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 24—24

Mili darovi za pogorelee.

Za pogorelee v Novocerkvi so nadalje tukajšnjemu farnemu uradu darovali sledeči dobrotniki: Veleblag. gg. Faber Konzul in posestnik grada Frankolskega in njegova milosrdna familija 50 fl., čast. župnijski urad Kopriavnica 8 fl., „Süd. Post“ in „Slov. Gosp.“ skup nabrala 81 fl., fara Novaštifta 3 fl. 35 kr., fara Slivniška, bl. Celja 6 fl. 40 kr., fara Vitanjska, nabral č. g. Miloš Š. in dodal — vse skup 10 fl., fara Ribniška (č. g. Globočnik) 11 fl. 51 kr., fara Olimpijska 2 fl. 50 kr., fara Gornja Poljskava (č. g. Košar) 4 fl., Njih eksel. prem. knez in škof so še blagovolili priložiti in pomnožiti (Njih milodar 90 fl.) z 20 fl. in dobro znan pa neimenovan Planinski 5 fl. Bog povrni stoterno.

Oznanilo.

Na državni gozdnarski šoli v Gusswerku pri Marija Celji se oddajo s 1. oktobrom t. l. tri deželne štipendije in sicer ena po 250 gld. in dve po 200 gld.

Več glej v „Slov. Gosp.“ štv. 27. 1-2

Javna zahvala.

Moja hiša in gospodarsko poslopje v Šikolah štv. 33 okraj Ptujski mi je 23. junija t. l. pogorelo. Bila sem zavarovana pri „Dunajskem zavarovalnem društvu“, katero je škodo takoj prav dobro vcenilo in mi danes že poplačalo po svojem glavnem zastopniku gospodu Karolu Brezniku v Mariboru, Tegetthoff-ova ulica štv. 32.

Primorana sem, da slavni dunajskeje zavarovalnej družbi in pa tudi čast glavnemu zastopniku, gospodu Karolu Brezniku, izrekam svojo najpristranejšo zahvalo in priporočam omenjeno zavarovalno družbo vsakemu, kateri si hoče dobro svoja poslopja zavarovati.

V Šikolah, dne 8. julija 1887.

Neža Zafošnik, posestnica.

Cerkvenik!

Priporočam častiti duhovščini, ako se kje potrebuje po novem letu, prav zvestega, poštega in delavnega človeka, z vsemi lepimi čednostmi in prav dobrimi spričevali. On je samičen, 25 let star. Priporočam ga posebno k romarskim cerkvam, ker ima skrb do kinča in lepote cerkve. Čas za oglasilo je do 15. sept. 1887. Porok sem za njega J. Radetl, organist v Rajhenburgu. 1-3

Lepo posestvo na prodaj!

Pri sv. Križu nad Mariborom, v občini Šober, št. 31 je lepo posestvo na prodaj. Ono ima 120 oralov zemlje, $\frac{1}{2}$ oralu vinograda, 40 njiv, 70 loga in 3 zidana poslopja. Cena je 3800 gold., katerih se plača 2000 gold. h krati, ostalo lahko ostane na zemljišču. Proda se že z letošnjimi pridelki vred. V Cveniku vinograd in sadunosnik, 5 plugov in hlev vse za 3400 gld.; v Radvanji njiva in travnik 4 plugi 600 sežnjeva za 1000 gld.; v Lembahu vinograd 4 plugi in hram z prešo 8000 gld.

Fr. Mártinec,

2-3 krojač v Mariboru hšt. 6 v flosarski ulici.

Cerkvene sveče

iz čistega stearina, najboljše kakovosti se dobijo pri

C. Bros-u

v Mariboru, hiš.-št. 18.

☛ Ceniki franco. ☛

5-10

Najnovejša slovenska knjiga
za P. T. učitelje, učiteljice in prijatelje šole.

Šolske Drobtinice

v petindvajsetletni spomin smrti

A. M. SLOMŠEK-A.

Spisal Fr. Jamšek,
nadučitelj in bivši c. k. okr. šol. nadzor. v
Reichenburgu.

Cena brošur. iztisu 1 gld., v platno vez. 1 gld.
20 kr., po pošti 10 kr. več. — Naroči se lahko
v vsakej bukvarni ter pri založniku

J. R. Milic-u,

2-3

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Želim kupiti od prve roke kislá naravná vina. Naslov: A. Gröbelbauer, Knittelfeld. 11-12

Vabilo

k občnemu zboru Ormoške posojilnice z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 17. julija t. l., ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva in polaganje računa in bilance za leto 1886.

2. Poročilo nadzornštva.

3. Mogoči predlogi.

V Ormožu, dne 28. junija 1887.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

J. Vertnik,
tajnik.

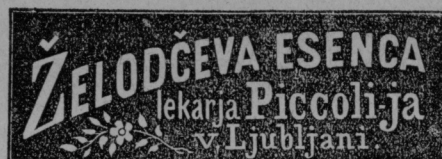
3-3

Prostovoljna prodaja.

V prav dobrem stanji se nahajajoče
posestvo z mlinom in žago,

ležeče pri okrajni cesti, ki pelje iz Celja v Št. Jurij na južni železnici in je komaj 10 minut od železniške postaje „Storé“ oddaljeno, se prostovoljno proda pod jako ugodnimi pogoji.

Natančneje se izve v pisarni g. notarja Lovro Baša v Celju ali pa pri lastnici tega posestva na Bregu pri Celji, hišna št. 10. 3-3



ozdravilo me je, kakor po čudežu od najhujših želočevih in telesnih bolečin, koje so me celih pet let neznano mučile in proti katerim mi najimenitejši zdravniki Vicenze, Milana, Como in Genov-niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz, na Gališkem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštne povzetji. Pošt-nino trpé p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 16

Prave brnske

suknene

robe, meter, po 1 gld. in več, najboljše vrste razpošilja po izdelani ceni

Leop. Epstein v Brnu.

Na ogled franco.

15-20

Kuharica poštena, spretna se išče. Ponudbe pod naslovom: gospá Lina plem. Ritter v Gorici (Görz.) 4-5

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 28. šte. „Slov. Gospodarja“.

1887.

14. julija.

145.

Slike na presno (al fresco) v Novicerkvi.

I.

Silni požar dne 2. maja t. l. vpepelil je v kratkih urah med groznim jugom Novo cerkvo nad Celjem skoraj popolnem. Le farna cerkev, farovž, župnikova gospodarska poslopja, občinska hiša, učilnica in Petračeva hiša je ostala neoškodovana. Drugo je zvečinoma do tal pogorelo. Čudo pa je, da kapelica Device Marije sredi vasi in sredi 9 gorečih poslopij niti najmanjše škode ni trpela. Ljudje s hribov gledajoči strahovite plamene prosili in molili so klečé, naj jim Bog vsaj farno cerkev ohrani. Uslišani so bili. Farno cerkev je ohranila Marija dobrega sveta, katerej na čast so še istega jutra opravljali ustanovljeno devetdnevno pobožnost. S farno cerkvo ohranil se je pa tudi najnovejši in smemo reči tudi najkrasnejši umotvor cerkvenega slikarstva na presno v naši škofiji. Bodi dovoljeno v naslednjem popisati ta umotvor! Danes navajamo samo priprave!

Farna cerkva sv. Lenarta v Novi cerkvi zidana je visoko in dolgo ter pripada v tem oziru znamenitnejšim hišam božjim na deželi. Prednji del kaže gotiško rebrovje, zadnji pa je v romanskem slogu pozidan ter ima dve postranski kapeli. Rajni kanonik Jožef vitez plem. Jakomini dali so cerkvo znotraj vso preslikati na suho ter delo v treh letih završili l. 1797. Slike bile so po za cesarja Jožefa v Avstriji navadnem načinu slikane in deloma nedostojne, na primer upijanjenje Lota po njegovih hčerah. Sicer pa so slike uže bile mnogo zamazane, razdrapane, da so kanonik Križaj l. 1857 vsaj prednji del preslikati dali. Toda tako nesrečno v slabih in vrhu tega otožnih modrih barvah, da je sedaj kazalo vso cerkvo pobeliti ali pa z nova preslikati. Farani želijo slednje in obljubijo po prostovoljnih doneskih stroške pobotati in les za „rušt“ darovati. Vsled tega sklene cerkveno predstojništvo dela lotiti se ter ovi sklep na god farnega patrona dne 7. novembra 1885 naznaniti: cerkva bode na presno ali kakor umetelniki pravijo, „al fresco“ preslikana!

Slike „al fresco“ se ne slikajo na suho, ampak na sveže-mokro steno. Barve po tem takem prodirajo hitro v steno in se sušijo z njo vred. Dno na steni slikam pripravljeno nareja se sproti iz vode, čistega apna in ostrega, kremenastega peska, dobro spranega. Barvila

ne smejo biti vzeta iz rastlinstva in iz rudninstva le tista, ki se z apnom kemično ne spajajo, ker bi sicer barve kmalu se izpremenile in slike obledele. Barva se torej na presno le z vodnimi barvami. V ometu razkrojeno apno prodira med sušenjem ometa in barv na površje nazaj, tukaj se spaja z ogljikovo kislino ter se vtrdi v fini, prozorni loš. kateremu ne škoduje ne voda, ne zrak. Vsled tega se dajo dobro narejene slike na presno, kedar treba, tudi snažiti in umivati. V to svrhu treba je apna in peska mogoče izvrstnega. Apno mora biti staro.

Cem starše, tem boljše. Pri nas smo dobili od g. Pergerja v Stranica 10 štrtinjakov 25letnega vgašenega apna. Posestnika A. Kožuh in J. Vrisk na Ivenci pripeljala sta ga brezplačno. Naposled je še 2 štrtinjaka 24letnega apna daroval g. J. Križan, usnjar v Lembergu. Peska najlepšega daroval je g. A. Gorečan v Hudinji. Pridni fantje in vrla dekleta so ga čedno sprala brezplačno. Tako smo bili s potrebnim oskrbljeni. Sedaj je trebalo najti slikarja mojstra.

Na priporočbo kanonika in staroste duhovnikom naše škofije in daleč poznanega ljubitelja in pospešitelja cerkvene umetelnosti, preč. g. M. Glaserja, župnika pri sv. Petru pod Mariborom, pozvan je bil mojster gosp. Jakob Brollo. Ta premeri cerkvene stene in sklene dne 22. oktobra 1885 s cerkvenim predstojništvom nagodbo, namreč: da preslika vse znotranje stene v cerkvi po navodu in željah predstojništva v 1/2 leta „al fresco“; za to dobi 2000 fl. plače, hrano pri mizi kanonikovi, stanovanje in postrežbo v farovžu, trije njegovih pomagačev pa hrano posebič, à 70 kr. torej 2 fl. 10 kr. vsaki dan; cerkveni predstojnik doda še stanovanje in postrežbo brezplačno v farovžu. Vsled te nagodbe dpošlje mojster Brollo 4 črteže za slike dne 2. januarja 1886, ki se odobrijo. Tako pripravljeni pričeli smo delo dne 14. aprila 1886 in srečno završili dne 12. novembra 1886 srečno in slavno.

(Dalje prih.)

Duhovno veselje pri sv. Andrašu v slov. gor.

Slavnoznaní gospodi očetje iz družbe Jezusove, gg. Dolšak, Kos in Šajovic so pri sv. Andražu v slov. gor. od 8—15. maja sv. misijon ponavljali, ki je bil že leta 1879. Potreba po

novljenja je bila že nujna postala, ker so se bili blagri prvega misijona ali popolnoma zgubili, ali zelo oskrčili v mnogih srcih, to je občno željo vzbudilo po obnovljenju sv. misijona, naj biz nova faro sv. Andraža oblažil.

Na radost vseh faranov bila je ta želja naznanjena preč. gospodom misijonarjem, blagovoljno uslišana in čas za ponavljanje sv. misijona odločen, najugodnejši za ta kraj.

Srenjski predstojnik in srenj. svetovalec se ponudita radovoljno, ter tečeta s svojimi brzimi konjiči in snažnima vozičkoma v soboto 7. maja v Ptuj po prečast gg. oo. misijonarje. Proti 5. uri popoldne so došli med zvonjenjem do farne cerkve, sprejeti spoštljivo od precej številno zbranega ljudstva, izlasti od šolske mladeži z vrlim gospodom učiteljem na čelu.

Drugi den v nedeljo 8. maja ob $\frac{1}{2}$ 6 zaurano začelo se je ponovljenje sv. misijona in je trajalo do 15. maja do $\frac{1}{2}$ 5. ure popoldne. Ves ta blaženi čas delovali so preč. gg. oo. na prižnici in v spovednici z vstrajnim trudom, z veliko požrtvovalnostjo lastnega zdravja, duševnih in telesnih moči, z dovršeno spretnostjo, z živo gorečnostjo in modro previdnostjo. Pomagali so jim v spovednicah marljivo in neutrudljivo tudi blagi duhovni gospodi sosedi in iz. Ptuja.

Govori bili so vsaki den trije. Predmeti misijonskim govorom, ker so navadno povsodi in vsakokrat skoraj tisti so znani: a to je vredno omembe, da ti gospodi oo. misijonarji vsacemu predmetu vedó dati sicer priprosto, vendar lepo, govorniško izvrstno, vablljivo in ginljivo obliko. Zato pa so tudi verniki enakomerno obilno prihajali poslušat vsako pridigo. Cerkev je pred vsako pridigo — včasih že jedno uro poprej — bila gosto natlačena vernega ljudstva, željnega zavživati kruh božje besede.

Spovedovanje in obhajanje skupno in slovesno je bilo po stanovih vrejeno, kjer se je pokazal prvi zlati sad sv. misijona. Obhajanih namreč je bilo blizo 1600, ko vendar fara šteje samo nekaj čez 1000 obhajancev. Opravljale so se največ spovedi čez celo življenje, in to ne samo od žensk, ampak prav več še od možev. Nevstrašeno so mnogi pokazali, da so zares „možje!“

Svetla sklepna krona vse misijonske pobožnosti bilo je blagoslovljenje misijonskega križa in sklepni govor. Vršilo se je to v nedeljo 15. maja od 2— $\frac{1}{2}$ 5. ure. Že 14. maja večer prišla so nekatera pridna sosednja dekleta v farož vencev plest, ter so to svoje delo skrbno-tiho opravljala blizo do nedelje juternice. V nedeljo, hitro po obedu bil je misijonski križ nježno-okusno opleten, od četirih nedolžnih učencev, kojih vsaki je imel belo cvetlico na prsih, zanesen pred cerkvena velika vrata, kjer je čakal na blagoslov. Točno ob

dveh so se preč. gg. oo. misijonarji z domačim duhovništvom cerkveno oblekli ter z belooblečenimi opletenimi dekleti z dekliškim križem naprej skozi cerkev šli k misijonskemu križu; pa to vam je bila težava, preriti se med ljudstvom do zadnjih cerkvenih vrat, kajti cerkev je bila tako natlačena, da se nijeden ni mogel prav geniti, jednako skoraj, kakor so vinske tropine v sod natlačene. Vsled tega pa je tudi vročina bila taka, kakoršna je nablizno v peči na „glažutah“. Vendar posrečilo se je gospodom in dekletom priti do misijonskega križa. Zunaj cerkve čakalo je jednako dosta ljudi, tako da ni nikakor bilo pretirano, ko se je trdilo, da je navzočih blizo 5000 ljudi.

Blagoslovljenje misijonskega križa vršilo se je slovesno po obredniku gg. oo. misijonarjev. Po blagoslovu zapela se je 1 kitica pesmi misijonskega križa, potem dečki križ vzdignejo, dekleta z gorečimi svečami v rokah stopijo na vsako stran, poleg njih pa še navadni cerkveni svečarji z bakljami. zvonovi milo-rahlo zapoje in procesija se začne. — Veličastni trenotki, ki so rodili nadzemelske občutke! Pri procesiji se je petje in trijančenje vrstilo, tako da se je med vsako izpeto kitico kratko trijančilo. Posebno segalo nam je tudi to globoko v srce, da pri procesiji ni samo zunaj cerkve ljudstvo popevalo, ampak tudi uno, ki je v cerkvi bilo in to v tako lepem redu in soglasju da smo se čudili tej gorečnosti.

Prisedšim z misijonskim križem skoz cerkv. vrata nekoliko stopinj naprej zabranja dalej korakati silna gnječa ljudi. Blizo 10 minut niso zamogli ne naprej, ne nazaj. Fantki obnemorejo. Možje svečarji primejo križ z edno roko, v drugi pa držijo goreče baklje, — z možko pogumnostjo rijejo naprej, za njimi dekleta, fantki in čč. gospodi, dokler ne pridejo do torišča pri desnem stranskem altarju, kjer je bil odločen kraj na steni za novi misijonski križ. Ko so ga bili djali na steno, je bil od vseh gosp. duhovnikov počesčen. Poznej stopijo pr. gosp. misijonski vodja g. o. Doljak na prižnico, blagoslovijo najpoprej misijonske spominke, podelijo sv. papežev blagoslov in potem govorijo sklepni misijonski govor o misijonskem križu. Rekli so blizo tako-le: Misijonski križ je knjiga, v kateri zamore vsaki brati, če tudi ni nikoli v šolo hodil. Ta knjiga ima tri poglavja: 1. Boj se Boga. 2. Varuj se hudega. 3. Reši dušo! Govor je bil vsestranski izvrsten: dokazi prepričevalni, živi; naobračitev grabljiva, ginljiva, prednašanje jasno, goreče. Uspeh je bil tak, da so poslušalci končno kar na glas jokali in zdihovali. Ne edno oko ni suho ostalo, a upamo tudi, da nijedno srce ni ostalo brez trdnega sklepa: „sv. misijonskih milosti in blagrov nikdar več zapraviti!“ Po pridigi so bile lavret. litanije in „zahvalnica“, pri koji smo najpoprej

hvalo izrekli presvetemu božjemu srcu Jezusovemu, katero nam je ob tem „srečnem in zlatem času“ zares ne navadno razodevalo svojo neskončno ljubezen, ko nas je revne zastarane grešnike ljubeznjivo sprejemalo in zdravilo. Po blagoslovu spregovorili so še domači g. župnik par besed v zahvalo neutrudljivim preč. gg. oo. misijonarjem. A spodobi se in zaslužili so si preč. gospodi, da se jim tudi javno hvala izreka. „Naj jim toraj dobrotljivi Bog, v čegar imenu preč. gg. oo. misijonarji delujejo in v čegar vedno večo čast se trudijo — naj jim dobrotljivi Bog za vse stoterno enkrat v nebesih plati.“ Gorka hvala tudi vsem preč. gospodom sosedom, kateri so tudi neutrudljivo in ljubeznjivo zgubljenim ovčicam v spovednicah pot kazali ter jih vodili nazaj k ljubečemu srcu Jezusovemu. Njemu bodi čast in hvala vekomaj.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Blagoslovljenje kapel in križev.) Res lepa, hvale vredna navada je v slov. goricah, da si pravoverni kristijani pri svojih hišah, cestah in na polju kapelice in križe stavijo. Kapelice se navadno v čast Devici Mariji stavijo. Tudi že starodavna navada je, da so križe postavljali in še v sedanjem času jih stavijo. Prav lepe besede se najdejo v pesmi, namreč: „Kedar memo križa grem, v ponižnosti povem: Pohvaljen bodi Jezus Kristus!“ Teh svečanosti in blagoslovljenja kapel in križev se je v Roprčki fari v slov. goricah mnogokrat obhajalo. V eni občini so dve kapeli postavili. Prvo v Gočovski vasi v čast čistega spočetja D. Marije, pri tej se je od cerkve do kapele v procesiji veliko ljudi vdeležilo. Podobo Marije so nesla belo oblečena venčana dekleta. V procesiji med molitvo in petjem je tudi godba igrala. Kadar se procesija že bliža h kapelci, nam č. g. J. Caf, predmestni kaplan pri sv. Magdaleni v Mariboru, pridejo na proti, njim gre zahvala za njihov lepi in genljivi govor pri kapeli. Druga kapelica, podobna kamnatemu skalovju, se je postavila v Gočovskem vrhu pri Caf-ovi hiši v majniku tekočega leta 1887 v čast Lurški Mariji. Lepo podobo, katero je g. Perko pri sv. Trojici izvrstno naredil, so pripeljali že na binkošno soboto o poludne v cerkev sv. Roprt. Podoba Lurške Marije, z Benardiko zraven, se postavi nekoliko od velikega altarja spredej. Prav lepo je bilo videti na binkošno nedeljo in v ponedeljek, kako Bernardika v desni roki drži rožni venec in v levi roki pa gorečo svečo, s katero v čast Lurški Mariji pri božji službi sveti. Veliko veselje so imela dekleta za pripravo k tej svečanosti, več dni in noči so prebudela in vence pripravljala za kraj, kamor se Lurška podoba postavi. Veliko večje veselje je pa Ca-

fova hiša na binkošni ponedeljek imela. S solznimi očmi je pričakovala ta družina Lurško Marijo. Tudi prav lepo število je bilo belo oblečenih deklet, ker je bila dolga pot. Vreme je bilo prav prijazno, veter je pihljal precej močno in dež nam je bil za ta dan prizanesel. K popoldanski službi božji zahaja od vseh strani mnogo število ljudi, tako, da za vse ni prostora v cerkvi. In kadar pride tisti trenotek, vzdignejo dekleta Lurško podobo z Bernardiko, in jo nesejo iz cerkve v pripravljeni kraj v Gočovski vrh. V procesiji se sliši molitva, petje, posebno pesem „Lurške Marije“, pri kateri je tudi godba odpevek: „Ave“ s svojim glasom spremljala. Kadar se procesija kapelici bliža, zagleda se tudi zastava ali bandera, katera je vihrala pri kapelici. Vdeležili so se pa tudi te svečanosti preč. g. dr. J. Križanič, kanonik iz Maribora, ter so podobo in kapelico blagoslovili in zatem imeli prelep govor o Lurški Mariji. Kako lepo so nam č. g. kanonik v tej svečanosti besedo razložili, tudi vsakemu stanu posebej so podarili prelepi nauk, naj bi si ga le vsak v svoje srce zasadil in ohranil! Potem so č. g. J. Caf, kaplan imeli popevane lavretanske litanije in molitve v čast Lurški Materi Božji. Lepo je res, da postavijo pridni kristijani, ako morejo križe in kapele, za čast božjo in v svojo dušno izveličanje. Zlo potrebno bi pa bilo tudi, da bi se še križi in kapele prenovile in popravile, kajti ne spodobi se božji podobi nečasti delati s tem, da se zanemarja popravilo božjih podob. Ali ne veste, da vsaki dar in dobro delo za čast božjo bode Oče nebeški stoterno povrnil?

Od Vuhreda. (Zahvala.) Sv. misijon se je ves čas od 18—26. maja prav veselo obhajal. Domači farani so se ga vsi vdeležili, pa tudi iz sosednjih far jih je prav mnogo prišlo, da je bila prav lepa in prostorna cerkev večkrat tesno natlačena. Iz dalnega Remšnika in Kaplje, celo od sv. Lovrenca v puščavi, Črnc in Drajberga so prišli sv. resnic poslušat in vdeleževati se nebeških milosti. Marenberške gopé so prosile za pridigo v nemškem jeziku, kar se je rado storilo in vdeležile so se s hčerami vse, tudi se jim je nekaj gospodov pridružilo. Pretresljive pridige so globoko segale v ginjena srca za obilen sad. Spovedi in sv. obhajila so bile po stanovih in do solz ginjani obhajanci so pobožno zdihovali: „Oj srečen in zlati čas sv. misijona, — Da smo se čakali tudi ga mi!“ Hitro kot ure so tekli sv. dnevi, in že je napočil dan, ko se imajo č. g. misijonarji posloviti s sklepim govorom. Ta dan je že zgodaj bila cerkev napolnjen pobožnih ljudi, in na obrazu vsacega je bila neka žalost zapaziti, ki se je v glasen jok spremenila, ko stopijo č. gg. duhovni z gorečimi svečami pred oltar, kjer je presv. R. T. izpostav-

ljeno in č. g. Doljak reče: „Sedaj, ljubi kristjani, se bomo ločili, z Bogom! Pri misijonskem križu, katerega bomo v oni lepi kapelici blagoslovili, se ločimo, pri križu na sodni dan se spet snidemo. Ostanite zvesti, vojska bo kratka, večna pa krona.“ Glasno smo se zajokali in tužni gledali na č. govornika, ko je zadnjokrat rekel: z Bogom! z Bogom! Po blagoslovu sv. križa, katerega je napravil že prej za božji grob umeten podobar in priden narodnjak Lav. Perko pri sv. Trojici, so domači č. g. župnik z drugimi duhovni zapeli zahvalno pesem „Tebe Bog“ v zahvalo za milosti sv. misijona in s tem je bil končan sv. čas. Ljudstva je nekaj ostalo pri cerkvi čakaje na odhod misijonarjev. Ob 4. uri popoldan zapoje veliki zvon, ki je pred osmimi dnevi klical k sprejemu duhovnih očetov, sedaj pa k njihovemu odhodu. Ko sedejo na voz spremljani od č. g. župnika, je nekaj faranov žalostnih klicalo pri cerkvi: „z Bogom! Bog Vam poplati“, drugi so med potom prijazno pozdravljali in nekateri so se na kolodvoru zbrali k zadnji zahvali poslancem Gospodovim. Presrečna vam bodi hvala, čč. gg., za vaš obilen trud na prižnici in spovednici sv. resnice nam bodo ostale v spominu do zadnjega zdihljaja. Veliko veselje ste nam napravili, kakoršnega še nismo doživeli. Bog vam plati. Ponižna hvala bodi vam č. g. župnik, da ste nam pri vsestranskih trudih, ki ste jih imeli, še omislili sv. misijon. Bog vam vse povrni. Hvala vam, čč. gg. duhovni, ki ste pritekli na pomoč. Prve dni po sv. misijonu se je ljudem čudno zdelo, ker je bilo vse tiho in je nastopil drugi red. Željno so pritekli prvo nedeljo k božji službi, ter pokleknili pred misijonski križ, kjer stane najsvetejši misijonar, vedno pripravljen iz svojega trona deliti nebeške milosti.

Iz Trnovelske vasi. (Blagoslovljenje križa.) Lepo navado imajo pobožni kristijani po katoliškem svetu, da postavijo tam pa tukaj kakšno kapelico ali pa križ na čast britkemu trpljenju Kristusovemu. Naj vam naznanimo tudi mi slovesnosti in blagoslovljenje križa. V Škofljivasi je namreč veliki posestnik, po dom. Jakob in tudi pošten Slovenec, dal ponoviti star križ in ga je priredil za blagoslavljanje v nedeljo dne 26. junija. On je dal postaviti visoko majo par večerov prej in slovenska zastava je plapolala z nje v višnji zrak. In kaj je storil v tem naš velespoštovani župan? Tega je menda strašna jeza po zraku nosila, tako visoko, kakor je bila Jakopova smreka, ko je šel v Celje prašat, ali sme taka smreka v Škofljivasi stati in tu je bil hitri odgovor, da kjer hoče, samo na cesarski cesti ne. Ker pa križ za cesto stoji, zato je smreka par pedi preveč v cesti bila. Jakob jo je toraj moral podreti na Okornovo povelje. Ali se pa Slovenec

tega ukaza vstraši? Menda ne preveč. On ta hip podere majo in na mah postavi drugo, še višjo in sicer na svoje zemljišče. Tako nam tedaj kaže slovenska zastava, da Škofljani ne trobijo vsi v Okornov rog. Akoravno je vse moči napel, da bi to slovesnost, kakor se pri blagoslovljenju križa spodobi, zabranil, toda zastoj križ so blagoslovili v nedeljo dne 20. junija č. g. kaplan Vojniški z vso slovesnostjo, govorili so pobožnim kristjanom na srce in dekleta so jo lepo okinčala in pokali so možnarji v enomer, da je bilo veselje. Tako je prav, dragi kristjani in Slovenci, da pokažete, kaj da ste ter se ne vstrašite vsakega vetra, ki se zaganja v vas ter vam preti slovensko zastavo podreti.

Raznoterosti.

(Novi zvonovi.) Stolna cerkev v Sarajevu dobi te dni nove zvonove. Dar so Kranjske dežele ter ima vseh šestero 5733 kil. teže. Glase so jim ubrali pa tudi slov. in lat. napise naredili sami milost. knez in škof dr. Jakob Missia. Zvonovi so lepo delo in v resnici lepo darilo.

(Slavnost zlatomašnika Einspielerja.) Dne 21. avgusta t. l. bode naš marljivi, zaslužni in občespoštovani prvoboritelj in starosta koroških Slovencev, preč. gospod prof. Andrej Einspieler, v svojem rojstnem kraju, v Svečah v Rožni dolini, daroval zlato mašo. — V ta namen sestavil se je v Celovcu slavnostni odbor, kateremu je nalog, takoj vse potrebno ukreniti, da se priredi slavljenčevim ogromnim zaslugam dostojna in primerna slavnost.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Lehnju) bode zborovala 17. julija t. l. ob 3. uri popoldne pri Bruku. Volilo se bo stalno načelnštvo. Vsi gosp. udje in tudi tisti gospodje in gospé, kateri hočejo udje biti, so vljudno povabljeni. Začasno načelnštvo.

(Božja pot.) Marija Celje na Gorenjem Štajarskem je posebno priljubljeno Dunajčanom. V unem tednu so imeli procesijo tje, kaci 4000 ljudi se je je vdeležilo. Tje so šli peš, nazaj pa so se peljali po železnici — z godbo.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Polenšak 21 fl. 42 kr., Stolna cerkev v Mariboru 14 fl., Kozje 4 fl. 50 kr., Buče 16 fl., Polje 8 fl., sv. Peter v Savinjski dolini 15 fl. 28 kr., sv. Jurij pri južni želez. 21 fl., Videm 4 fl. 20 kr., Vojnik 18 fl. 52 kr., Fram 5 fl. 30 kr., Slivnica pri Celju 7 fl. 60 kr., Slovenska Bistrica 12 fl. 50 kr., Podgorje 2 fl. 43 kr., sv. Bolfank pri Bišu 15 fl. 90 kr., Jarenina 30 fl. 52 kr.